

føle sig piffede til at gøre noget for at frigøre sig fra den ikke meget loyale Behandling — jeg kunde snarere sige Mishandling —, som de have været underkastede fra de tyffe Assurandørers Side. Jeg skal ikke her komme ind paa en Udmaling af disse Forhold, det hører ikke hjemme her, men hvis blot en Tredjedel af det holder Stik, som man har hørt fra paalidelige Kilder om, hvorledes de tyffe Assurandører optræde mod danske Landmænd, som lade deres Kreaturer assurere, er der en tvingende Nødvendighed for, at der gøres noget for at frigøre sig fra disse Selfsaber. Og jeg ser ikke, at Sagen kan komme i en fornøftigere og sundere Gænge end netop den, at Landbrugerne selv tage Sagen i deres Haand og paa en vis Maaade ere deres egne Assurandører, kun saaledes, at de sige: Vi have ikke tilstrækkelig Kapitalstyrke til at risikere at starte Foreningen, vi maa have et økonomisk Fundament. Vi kunne nemlig risikere, at saa snart Foreningen er startet og har begyndt sin Virksomhed, kunne vi faa en Kalamitet, der rammer os saa haardt, økonomisk set, at den tager hele vort Grundlag bort og styrter os over Ende med det samme. For at sikre Foreningen herimod er det, den søger Statens Hjælp for at skaffe sig et økonomisk Grundlag til at komme i Gang paa. Det er ikke Meningen, at der enten skal tjenes Penge ved denne Assurance, eller at de ville have nogen permanent Hjælp af Staten, men, saa vidt jeg forstaar, er det kun Meningen, at de ønske, at Staten skal hjælpe dem til at komme i Gang og komme ud over, hvad man med et populært Udtryk kunde kalde Børnesygdomme. Jeg maa derfor meget anbefale — det behøves for Resten vist ikke, da jo hele Udvalget er enigt med den højtærede Minister om det —, at man vedtager dette Forslag, og jeg vil, som sagt, for mit Vedkommende som Repræsentant for en af de jydde Egne, der er mest kreatur-eksporterende, hde den højtærede Minister og det ærede Finansudvalg min Tak, fordi de ere enedes om at bringe denne ingenlunde uvigtige Sag frem, om ikke i en fuldkommen Form, saa dog saa hurtigt, at der er Haab om, at Sagen kan komme til at træde ud i Livet ret snart. Der trænges til det.

Med Hensyn til det tredje af de Forslag, som synes at være brændende paa dette Afsnit af Finansloven, vi her behandle, nemlig Statens Stilling til „Berlingske Tidende“, kan jeg ikke skønne rettere, end at den højtærede Minister har formelt Ret i sit Standpunkt, medens jeg maa indrømme, at jeg,

naar jeg ser rent praktisk paa Sagen, er tilbøjelig til at give Finansudvalget Ret. Jeg kan nemlig ikke se andet, end at den højtærede Minister har fuldkommen Ret i, at det er et kongeligt Prærogativ at uddele Privilegier i samme Omfang, som tidligere, altsaa, at det er et af de kongelige Prærogativer, som Grundloven har ladet blive staaende. Men jeg ser paa den anden Side heller ikke rettere, end at det Aktiv, som „Berlingske Tidende“s Privilegium er, har en saadan Værdi og en saadan Betydning, at man med fuld Føje kan søge at skaffe Staten en Indtægt af den uforholdsmæssig store Sum, som Privilegiehaverne have indkasseret aarlig i henved halvandet Hundrede Aar. Jeg synes ikke, det kan siges at være urimeligt, naar man ser rent praktisk paa Sagen og ser bort fra den formelle Side, at man vil gøre et Forsøg paa, om ikke just ved Finansloven, saa dog ad Lovgivningens Vej, at komme hen til, at Staten faar, om end kun ringe, Del i det meget store Overflud, som denne Forretning bitterlig indbringer sine Ejere. Og hvis man ikke spænder Bøen højere, end at man forlanger 40,000 Kr. af 140,000 Kr., bliver det jo endda en ret køn Avance til Enehaverne. Men jeg er enig med den højtærede Minister i, at en Anmærkning paa Finansloven ikke er den rette Vej at gaa for at bringe denne Sag i Gænge. Jeg vil for øvrigt være tilbøjelig til at tro, at den bedste Ordning af hele dette Spørgsmaal var at vende tilbage til Folketingets tidligere Standpunkt, at oprette en Stats-tidende og saa lade hele Privilegievæsenet fare. Jeg tror i Virkeligheden, at selv om vi nu paa den ene eller den anden Maaade opnaaede omtrent 40,000 Kr. for Statskassen, vilde det ikke være et tilstrækkeligt Æquivalent for den korrekte Stilling, man vilde komme ind i, naar man gif bort fra det private Privilegiesystem. Man kunde jo f. Eks. gaa til at udvide Ministerialtidenden med et C., der blev en Stats-tidende, eller hvorledes man nu vilde lade det. Jeg tror nok, at det bliver det, man til syvende og sidst bliver staaende ved. Men jeg vil gerne udtale, at jeg skønner ikke rettere, end at den højtærede Minister har gjort, hvad der i Øjeblikket kan forlanges af ham, idet han har udtalt, at hvis Privilegiet fornyes, vil det blive gjort paa en saadan Maaade, at det ny Privilegium ikke vil kunne træde hindrende i Vejen for en Ordning som den, jeg her har tænkt paa. Jeg vil derfor, saaledes som Sagen foreligger, ikke kunne stemme for dette Endringsforslag under Nr. 14, idet jeg som sagt tror,